

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio tertia. Vtrum corpora resurgant sine deformitatis quas
habuerunt hic.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

viuerent de integritate membrorum, in resurrectione totum supplebitur beatis, certe multo magis videtur quod hanc integritatem habebunt si eam habuerunt. Dum hic viuerent, in eis enim locum habet quod Deus in finali reparatione non minus faciet eis quantum ad ea quae ad naturam pertinent, quam fecerit in prima institutione quando natura humana formata est integra. De reprobis etiam idem est, si ipsi praedictam integritatem hic habuerunt: quia resurrectio reparabit illud quod cecidit, sicut nomen eius sonat. Si autem non habuerunt eam, ut illi qui nascuntur cum uno pede, vel cum unico oculo, non apparet quare in resurrectione debeant praedictam integritatem habere, quia reparatio naturae in resurrectione erit finaliter propter remunerationem bonorum, & propter punitionem malorum: resurgent enim boni ad vitam gloriosam, mali vero in opprobrium, ut videat semper, sicut dicitur Dan. 12. Ex quo sic arguitur: sicut sancti resurgent ad ultimam felicitatem, sic damnati ad ultimam miseriam, sed sanctis nihil auferetur quod pertinet ad eorum felicitatem, sed potius superaddetur, ergo damnatis similiter nihil auferetur de his quae pertinent ad eorum miseriam, sed potius superaddetur, huiusmodi autem defectus ad aliquam miseriam pertinent, quare &c. Item defectus membrorum si aliquos habuerint hic sancti tollentur ab eis in resurrectione ex diuina gratia, sed damnatis nulla fiet gratia, ergo non tollentur ab eis talis defectus. Sed contra hoc posset dici quod mali in resurrectione erunt incorruptibiles, quod non erit per naturam, sed per gratiam gratis datam: similiter tollentur ab eis tales defectus per gratiam gratis datam, sed illud non valet, quia aeternitas poenae malorum necessario requirit eorum incorruptibilitatem, & ideo dabitur eis in resurrectione non ad gratiam sed ad poenam, integritas autem membrorum quam hic non habuerunt, nihil faceret ad poenam, sed magis ad aliquam gratiam si eis daretur.

7 De tertia integritate dicendum est quod omnes tam boni quam mali resurgent integraliter. Cuius ratio est: quia per resurrectionem reparabitur natura quantum ad omnia quae fuerunt de necessitate naturae pro statu praesentis vitae, exceptis his quae pertinent ad statum nutritionis vel generationis, qui non erit per resurrectionem, sed humores corporis, ut sanguis, cholera, & huiusmodi sunt de necessitate naturae pro statu praesentis vitae, ergo reparabuntur in resurrectione. De quarta autem integritate quae magis pertinet ad ornatum, & ad quandam decentiam, ut sunt capilli, & similia dicentur in sequenti quaestione.

8 AD primum arg. dicendum est quod membra possunt dupliciter considerari in comparatione ad animam, vel secundum habitudinem materiae ad formam, vel secundum habitudinem instrumenti ad principium actuum. Primo modo finis membri non est eius operatio, sed perfectum esse speciei quod post resurrectionem habebitur. Secundo modo finis eius est operatio, nec tamen sequitur quod quando deficit operatio frustra sit instrumentum, quia instrumenta non solum sunt ad exequendum operationem agentis, sed ad ostendendum virtutem ipsius: & ideo membra quorum nullus erit actus remanebunt ut pertinentia ad integritatem corporis, & ut ostendentia virtutem agentis.

9 Ad secundum dicendum quod triplex humor est in homine. Quidam in recedendo a perfectione indiuidui, vel quia est in via corruptionis, & a natura abiicitur tanquam simpliciter superfluum, sicut vrina, sudor, faecies, & huiusmodi: vel quia a natura ordinatur ad generationem, seu conseruationem speciei in aliquo indiuiduo siue per actum generatiuam sicut semen, siue per actum nutritiuum sicut lac, & nullus talium humorum resurget, quia post resurrectionem non erit status quo vnum indiuiduum generatur, vel fouetur seu nutriatur ab alio, sed solum quo vnusquisque subsistat in seipso. Alia est humiditas quae nondum peruenit ad ultimam perfectionem quam natura operatur in indiuiduo, sed est ordinata ad illam, hoc est, non est conuersa in veritatem humanae naturae, sed est in via conuersionis, & haec est duplex: quia quaedam est quae habet formam determinatam, hoc est, secundum se non existentem in via, ut transeat ad aliam formam, ut sanguis & alii tres humores, qui continentur intra partes corporis, & isti resurgent, quod patet, quia resurrectio nostra erit conformis resurrectioni Christi, sed in Christo post resurrectio-

nem fuit sanguis, alioquin nunc non transubstantiaretur vinum in sanguinem Christi in sacramento altaris, & eadem ratione sunt & fuerunt alii humores in eo, ergo & in nobis erunt. Alia vero est humiditas in via transeundi de via humoris in formam membri, & talis non resurget, quia post resurrectionem singulae partes corporis sic stabiliuntur, ut vna non transeat in alteram, quia cessabit tempus generationis & corruptionis. Quod autem dictum est de huiusmodi humoribus non est intelligendum sic, quod huiusmodi humores prius corrupti redeant eadem numero, sed solum eadem in specie: si vero sanguis & ceteri humores qui fuerunt in Christo non fuerunt in triduo mortis corrupti, quod nec oportuit, quum huiusmodi humores non informarentur anima rationali, tunc surrexerunt in Christo eadem humores secundum numerum, imò non surrexerunt, quia non fuerunt corrupti, sed fuerunt resumpti. Et per hoc patet responso ad duas probationes minoris secundi argumenti, quia humores erunt in corporibus gloriosis, non ut in via conuersionis in substantiam hominis, nec quia iterum sint actu informati anima rationali, sed quia habent ordinem ad ipsam, ut quaedam pertinentia ad integritatem secundo modo dictam.

QVAESTIO TERTIA.

Vtrum corpora resurgant sine deformitatibus quas habuerunt hic.

Tertio quaeritur vtrum corpora resurgant sine deformitatibus quas habuerunt hic. Et videtur quod non, quia resurrectio Christi fuit exemplar nostrae resurrectionis, sed Christus resurrexit cum cicatricibus passionis quas ostendit Thomae (ut habetur Ioan. 20.) & tamen cicatrices quandam deformitatem habent, ergo videtur quod omnes alii cum suis deformitatibus resurgant.

2 Item arguitur sic specialiter de reprobis: quia poena debet remanere remanente culpa, sed aliqui hic mutilantur in poenam peccati, de quo nunquam postea poenitent, & sic culpa nunquam remittitur, ergo poena debet remanere.

3 Item corpus debet coaptari animae, sed animae reproborum nunquam absoluentur a deformitatibus spiritalibus, ergo nec corpora eorum a corporalibus deformitatibus.

4 IN contrarium arguitur, quia deformitates continentur in corpore ex errore virtutis formativae, sed virtus diuina reformans corpora in resurrectione non potest errare, ergo in corporibus resurgentibus non erit aliquo modo deformitas.

5 RESPONSI O. Deformitas in corpore potest contingere tripliciter. Vno modo ex defectu alicuius conuenientis, sicut mutilatos vel nanos dicimus deformes. Primos ex defectu membri conuenientis. Secundus ex defectu debite quantitatis. Secundo modo contingit deformitas ex oppositione alicuius disconuenientis, ut est membrum superfluum, ut sextus digitus, vel macula superueniens oculo vel alia superfluitas in aliquo membro. Tertio modo ex indebita membrorum dispositione quo ad situm & positionem, ut in claudis & luscis, vel in aliquo huiusmodi.

6 Quantum ad primum modum quaestio est partim soluta in quaestione praecedenti, scilicet quantum ad deformitatem quae contingit ex defectu cuiuslibet membri, quia ostensum fuit quod omnes boni resurgent cum integritate membrorum, secus autem est de malis (ut dictum iuit) quantum aliqui idem sentiant de vtrisque: tam bonis quam malis, quod etiam mihi quandoque fuit visum. Quantum ad deformitatem quae contingit ex defectu quantitatis dicitur communiter quod omnes tam boni quam mali resurgent in debita quantitate, in illa videlicet ad quam natura vnusquisque non errans nata est perducere in termino augmenti: & cum natura humana dupliciter deficiat a debita quantitate, vno modo, quia nondum eam consecuta est, ut in pueris. Alio modo, quia ab ea iam recessit, ut in senibus: in sola autem iuuenili aetate habetur status perfectionis, & in quantitate, & in vigore, ideo in illa conditione reparabitur natura in resurrectione. Autoritas etiam est ad hoc Ephe. 4. vbi dicit Apostolus loquens de resurgentibus donec occurramus omnes in virum perfectum, in mensuram aetatis plenitudinis Christi, sed Christus

fius resurrexit in perfecta quantitate quam habuit in etate iuuenili, quæ circa triginta annos incipit, vt Aug. dicit, et go & alii in simili etate resurgunt & in quantitate tali quam habuerunt, aut habuissent si ad illam etatem peruenissent, & non incidisset error naturæ, non tamen propter hoc est intelligendum quod post resurrectionem omnes sint futuri eiuſdem quantitatis: quia non omnes in etate iuuenili perueniunt ad eandem quantitatem etiam natura non errant, sed quidam ad minorem, quidam verò ad maiorem secundum diuersitatem humidi extensibilis per calidum, & calidi extendentis humidum.

7 Quicquid sit de conclusionem, autoritas tamen Apostoli non loquitur de omnibus resurgentibus, sed solum de sanctis, quod patet per id quod præcedit in dicta autoritate. Dicitur enim ibi sic: Ipse dedit quoddam Apostolos, quosdam Prophetas, & subiungens, ad consummationem sanctorum in opus ministerii, in ædificationem corporis Christi donec occurramus omnes in vnitatem fidei & agnitionis filii Dei in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi. Ex quo videtur quod illud dictum Apostoli quo dicit: Donec occurramus omnes, &c. nõ sit intelligendum de omnibus vniuersaliter, quia dicit in vnitatem fidei, non omnes autem habent fidem. Item nec intelligitur de omnibus fidelibus, sed de prædestinatis, & electis: dicit enim ad consummationem sanctorum, igitur ex prædicta autoritate non habetur nisi quod sancti resurgant in perfecta quantitate sicut & Christus, quod omnes concedunt.

8 De deformitatibus autem contingentibus secundo modo & tertio modo dicunt quidam quod huiusmodi deformitates tollentur non solum ab electis, sed etiam a damnatis, quod probant sic: Effectus non deficit a sua integritate & debita perfectione nisi propter debilitatem virtutis actiue, vel propter indispositionem materiæ, sed resurrectio fiet virtute diuina cui subest quando voluerit, & quicquid voluerit posse, nec respectu eius potest esse aliqua indispositio materiæ quam non possit pro libito tollere, ergo omnes resurgentes resurgent quæ membra debita dispositione & integritate. Et confirmatur, quia non minus faciet virtus diuina in finali reparatione humanæ nature quantum ad ea quæ ad naturam pertinent quæ fecerit in prima institutione nature: si enim Dei perfecta fuerunt opera in principio (vt dicitur Gen. 1.) fortiori ratione debent esse perfecta in fine quantum ad ea quæ ad naturam præcisè pertinent, sed in prima institutione nature creauit Deus homines in prædicta integritate, ergo in resurrectione reparabit eos in consimili: & istæ rationes tendunt ad hoc quod omnes tam boni quam mali resurgent sine vlla deformitate ex quacumque causa contingente, & de bonis, vt supra dictum est, omnes hoc concedunt. Et idem dicit beatus Aug. in Enchiridio. 42. cap. vbi dicit sic: Resurgēt sanctorum corpora sine vilo vitio, sine vlla deformitate sicut sine vlla corruptione. Sed de reprobis dimittit sub dubio in .64. capite dicens: vtrum sanè damnati resurgent cum vitiis & deformitate corporum ex quacumque causa contingente quid opus est laborare illud inquirendo? neque enim fatigare nos debet incerta habitudo eorum, quorum erit certa & sempiterna damnatio. hæc Augustinus.

9 Qui vellet tenere quod reprobi resurgent cum deformitatibus quas hic habuerunt, maxime cum illis quas habuerunt a natiuitate, posset respondere ad rationes aliorum. Ad primam cum dicitur quod effectus non deficit a sua integritate & perfectione nisi propter debilitatem virtutis actiue, vel propter indispositionem materiæ: dicendum est quod licet hæc propositio posset concedi, de agente ex necessitate nature, tamen nõ est vera de agente per liberam voluntatem: tale enim agens non facit quantum potest, sed quantum, & quale vult, & congruit sibi propter quæ agit. Deus autem licet agat liberè in omni opere circa creaturas, tamen aliud decuit fieri in opere creationis, & aliud in opere resurrectionis propter alium finem ad quem ordinatur vnũ opus & aliud. Opus enim creationis per quod fuit natura instituta ordinabatur ad hoc, quod per creaturas a Deo immediate factas, aliæ propagaretur, & quia imperfecta sumit originem, a perfectis, ideo decuit quod omnes res a Deo immediate creatæ essent perfectæ in esse

nature, opus autem resurrectionis ordinatur ad remunerationem bonorum & ad punitionem malorum, & huic fini congruit quod in bonis sit perfectio nature & gloriæ quantum ad corpus & quantum ad animam, congruit etiam quod mali qui resurgent ad pœnam resurgant, cum omni opprobriosa conditione quæ habuerunt in præſenti vita, vt impleatur prophetia Danielis prius allegata, quod ipsi resurgent in opprobrium vt videant semper. Hæc autem deformitates cum quibus resurgent reprobi, erunt conditiones nature, vt prius hic habitæ, & non infligentur a Deo, vt pœna peccatorum, quia multi magni peccatores qui non habuerunt in præſenti seculo tales deformitates, non habebunt eas post resurrectionem, sed solum illi reprobi qui eas hic habuerunt. Per idem patet responsio ad consirmationem prioris rationis. Ad rationes principales.

10 AD primam dicendum est quod cicatrices fuerunt in Christo resurgente ex speciali dispensatione, vt per eas ostenderetur identitas Christi resurgentis: non sic autem erunt in aliis, vel si sint in martyribus, hoc erit ad ostendendum titulum martyrii, & nõ ad deformitatem, si qua fuit prius, sed sic aprabuntur virtute diuina, vt sufficienter insinuent titulum martyrii, & tamen nihil continebunt dedecoris.

11 Ad secundam dicendum quod pœna infligitur secundum conditionem fori, & ideo pœna quæ in hoc iudicio temporali infligitur pro aliquo peccato sunt temporales, nec se extendunt vltra vitæ terminum: puniuntur ergo damnati pro peccatis hic non dimissis, sed non per pœnam hic inflictam, sed per aliam grauiorem secundum quod exigit rigor diuini iudicii.

12 Tertium argumentum facit pro illis qui dicunt quod damnati resurgent cum deformitatibus quas hic habuerunt, quorum opinio videtur satis probabilis. Argumentum alterius partis solutum est per ea quæ dicta sunt in corpore solutionis quæſtionis.

QUESTIO QUARTA.

Vtrum corpora bonorum sint futura impassibilia per aliquam formam sibi inexistentem.

DEinde quæritur de conditione corporum gloriosorum. Et primo de dote impassibilitatis, vtrum corpora bonorum sint futura impassibilia per aliquam formam sibi inexistentem. Et videtur quod sic, quia gloria corporis correspondet gloriæ animæ, sed gloria animæ est per aliquam formam sibi inhærentem, ergo & gloria corporis. Impassibilitas, & cæteræ dotes, Maior de se patet. Minor declaratur, quia tam visio quæ fructio sunt per aliquas formas inhærentes animæ. s. per ipsas operationes manentes in operante, & per lumen gloriæ & charitatem mediantibus quibus prædictæ operationes eliciuntur.

2 Item perfectior est impassibilitas corporum gloriosorum quam fuisset impassibilitas tempore innocentie, sed impassibilitas status innocentie fuit per aliquam formam inhærentem, ergo impassibilitas corporum in statu gloriæ erit per aliquam formam inhærentem. Minor probatur, quia impassibilitas status innocentie fuit per iustitiam originalem quæ fuit (vt videtur) aliquis habitus vel aliqua forma positiua.

3 Item verior est potentia qua aliquid potest non pati, quam potentia qua aliquid potest pati, vt patet ex .5. meta. sed potentia qua aliquid potest pati est aliquid positiuum inhærens, ergo fortiori ratione potentia qua aliquid potest non pati: sed corpora gloriosa si futura sint impassibilia, hoc erit per potentiam qua possunt non pati, ergo illa erit aliquid positiuum & inhærens.

4 Item sicut bonis hominibus promittitur æqualitas angelorum quo ad animam, iuxta illud quod dicitur Mat. 22. Erunt sicut angeli Dei in cælis. sic eisdem promittitur quo ad corpus æqualitas vel similitudo cum corporibus cælestibus, iuxta illud quod dicitur Mat. 13. Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eorum. sed impassibilitas corporum cælestium est per aliquam formam eis inhærentem, ex eo quod forma terminat totum appetitum materiæ, ergo & impassibilitas corporum gloriosorum erit per aliquam formam eis inhærentem.